

OBSAH:

ÚVOD DO EKONOMIE	1
1. SEZNÁMENÍ S EKONOMIÍ	1
1.1 SMYSL EKONOMIE	2
1.2 EKONOMIE POZITIVNÍ A NORMATIVNÍ	3
1.3 VZNIK A VÝVOJ EKONOMIE	4
1.4 K NÁZVU NAŠEHO PŘEDMĚTU	5
1.5 CHARAKTER EKONOMICKÝCH ZÁKONŮ	6
1.6 METODY POUŽÍVANÉ V EKONOMII	7
1.7 MÍSTO EKONOMIE V SYSTÉMU EKONOMICKÝCH VĚD	9
2. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ OTÁZKY	11
2.1 POTŘEBY A JEJICH USPOKOJOVÁNÍ.....	11
<i>Zájmy a cíle .....</i>	<i>11</i>
2.2 VÝROBKY A SLUŽBY	13
2.3 VÝROBNÍ FAKTORY	13
<i>Vzácnost výrobních faktorů a jejich oceňování .....</i>	<i>15</i>
<i>Princip efektivnosti .....</i>	<i>15</i>
2.4 PROBLÉM VOLBY A NÁKLADY OBĚTOVANÉ PŘÍLEŽITOSTI	16
<i>Náklady obětované příležitosti .....</i>	<i>16</i>
2.5 HRANICE PRODUKČNÍCH MOŽNOSTÍ FIRMY	17
<i>Tvar hranice produkčních možností .....</i>	<i>19</i>
2.6 MEZNÍ MÍRA TRANSFORMACE	20
2.7 HRANICE PRODUKČNÍCH MOŽNOSTÍ	22
<i>Ekonomický růst .....</i>	<i>23</i>
<i>Fyzické a institucionální produkční možnosti ekonomiky .....</i>	<i>24</i>
2.8 DĚLBA PRÁCE A SPECIALIZACE	24
2.9 SMĚNA	25
2.10 PENÍZE	26
<i>Plnohodnotné peníze a peníze s nuceným oběhem .....</i>	<i>28</i>
<i>Funkce peněz .....</i>	<i>29</i>
3. POPTÁVKA, NABÍDKA A TRŽNÍ CENA	30
3.1 TRH A TRŽNÍ MECHANISMUS	30
<i>Tři základní otázky.....</i>	<i>30</i>
<i>Typy ekonomik .....</i>	<i>30</i>
<i>Tržní selhání .....</i>	<i>32</i>
3.2 POPTÁVKA.....	33
<i>Zákon poptávky.....</i>	<i>34</i>
<i>Jiné faktory ovlivňující poptávané množství.....</i>	<i>35</i>

<i>Změny poptávky</i>	35
<i>Změna poptávaného množství versus změna poptávky</i>	37
3.3 NABÍDKA	39
<i>Jiné faktory ovlivňující nabízené množství</i>	40
<i>Změny nabídky</i>	40
<i>Změna nabízeného množství versus změna nabídky</i>	41
3.4 DETERMINACE TRŽNÍ CENY	43
3.4.1 <i>Změny ceny a obchodovaného množství</i>	45
3.5 TEORÉM PAVUČINY	49
<i>Chyby, kterých se dopouštíme</i>	51
ZÁKLADY MIKROEKONOMIE	52
I. TRH VÝROBKŮ A SLUŽEB	52
4. TEORIE POPTÁVKY	52
4.1 CHOVÁNÍ SPOTŘEBITELE.....	52
4.1.1 <i>Teorie mezního užitku</i>	52
<i>Užitek</i>	52
4.1.2 <i>Přebytek spotřebitele</i>	55
<i>Paradox voda – diamanty</i>	56
4.1.3 <i>Maximalizace užitku</i>	57
4.1.4 <i>Indiferenční analýza – preference, možnosti a rovnováha spotřebitele</i> ... 58	58
<i>Preference</i>	58
<i>Goods, bads a neuters</i>	59
<i>Preferenční mapa</i>	59
<i>Vlastnosti indiferenčních křivek</i>	61
<i>Alternativní tvary indiferenčních křivek</i>	63
<i>Rozpočtové omezení</i>	65
<i>Vliv změn důchodu a cen zboží na rozpočtové omezení spotřebitele</i>	66
<i>Rovnováha spotřebitele</i>	68
4.1.5 <i>Odvození individuální poptávkové křivky</i>	69
<i>Cenový efekt a poptávková křivka</i>	69
<i>Důchodový a substituční efekt změny ceny</i>	71
<i>Vliv změny důchodu spotřebitele</i>	73
<i>Od individuální poptávky k tržní poptávce</i>	73
4.2 TRŽNÍ POPTÁVKA A JEJÍ ELASTICITY	74
4.2.1 <i>Cenová elasticita poptávky</i>	75
<i>Výpočet cenové elasticity poptávky</i>	75
<i>Rozmezí cenové elasticity</i>	76
<i>Extrémní případy cenové elasticity poptávky</i>	78
<i>Cenová elasticita, celkový příjem a mezní příjem</i>	79
<i>Faktory ovlivňující cenovou elasticitu poptávky</i>	81
4.2.2 <i>Důchodová elasticita poptávky</i>	82
4.2.3 <i>Křížová cenová elasticita</i>	83

5. TEORIE NABÍDKY.....	85
5.1 FIRMA.....	85
5.1.1 Cíle firmy.....	86
5.2 PRODUKCE FIRMY A JEJÍ PRODUKČNÍ FUNKCE	86
5.2.1 Kombinace a substituce výrobních faktorů jako ekonomický problém ..	87
5.2.2 Produkční funkce.....	89
5.3 PRODUKT FIRMY	90
5.3.1 Zákon klesajícího mezního produktu	91
5.4 IZOKVANTOVÁ ANALÝZA VZTAHŮ MEZI PRODUKČNÍMI VSTUPY A VÝSTUPY FIRMY.....	96
5.4.1 Křivka stejné produkce – izokvanta	96
<i>Mezní míra technické substituce.....</i>	<i>97</i>
5.4.2 Izokvantová mapa.....	99
<i>Dodatek: Dva extrémní případy izokvant.....</i>	<i>101</i>
5.4.3 Křivka stejných nákladů – izokosta.....	102
5.4.4 Hledání bodu optima	105
<i>Vliv cenových změn a změn v disponibilní peněžní částce na určení bodu optima.....</i>	<i>108</i>
5.5 OBDOBÍ V EKONOMII. JAK JE CHÁPAT?	109
5.6 NÁKLADY FIRMY	110
5.6.1 Náklady firmy v krátkém období.....	110
<i>Fixní, variabilní a celkové náklady .....</i>	<i>110</i>
<i>Průměrné a mezní náklady .....</i>	<i>112</i>
<i>Náklady hypotetické firmy .....</i>	<i>114</i>
<i>Interpretace zobecněných nákladových křivek.....</i>	<i>115</i>
5.6.2 Náklady v dlouhém období	118
<i>Úspory z rozsahu .....</i>	<i>120</i>
<i>Náklady z rozsahu .....</i>	<i>122</i>
<i>Křivka dlouhodobých průměrných nákladů .....</i>	<i>122</i>
<i>Výnosy z rozsahu .....</i>	<i>123</i>
<i>Dodatek: Náklady ve velmi dlouhém období.....</i>	<i>123</i>
5.6.3 Explicitní a implicitní náklady	124
5.6.4 Soukromé, externí a společenské náklady	124
5.6.5 Transakční náklady.....	125
5.6.6 Utopené náklady	125
5.7 PŘÍJEM FIRMY	126
5.8 ZISK FIRMY	128
5.8.1 Případ jedné pekárny	130
5.9 FIRMA V ROZDÍLNÝCH TRŽNÍCH STRUKTURÁCH.....	131
5.9.1 Konkurence.....	133
<i>Potenciální konkurence .....</i>	<i>134</i>
5.10 FIRMA V DOKONALÉ KONKURENCI.....	135
5.10.1 Průměrný a mezní příjem firmy v dokonalé konkurenci.....	136
5.10.2 Rozhodování firmy v rozsahu produkce.....	139
5.10.3 Křivka nabídky firmy.....	140
5.10.4 Dokonale konkurenční firma s ekonomickým ziskem.....	141
5.10.5 Dokonale konkurenční firma s nulovým ekonomickým ziskem	

a rovnováha odvětví.....	142
5.10.6 Dokonale konkurenční firma s ekonomickou ztrátou.....	145
5.10.7 Dokonale konkurenční firma „v bodě uzavření“	146
5.10.8 Dopřesnění nabídkové křivky firmy.....	149
5.10.9 Zpět k rovnováze odvětví.....	150
5.11 FIRMA JAKO MONOPOL.....	152
<i>Bariéry vstupu do odvětví</i>	152
<i>Bariéry ekonomické povahy</i>	153
5.11.1 Monopol jako odvětví.....	154
<i>Cenová diskriminace</i>	155
5.11.2 Monopolní firma jako „cenový tvůrce“	156
5.11.3 Průměrný a mezní příjem monopolní firmy.....	157
5.11.4 Monopolní cena a monopolní zisk.....	161
5.11.5 Monopolní firma s normálním ziskem a s ekonomickou ztrátou.....	163
<i>Dodatek: Přebytek výrobce</i>	165
5.11.6 Neefektivnost plynoucí z monopolu.....	166
<i>Ztráta mrtvé váhy</i>	167
<i>Dobývání či hledání renty</i>	168
<i>X – neefektivnost</i>	169
5.11.7 Monopoly a inovace.....	169
5.11.8 Protimonopolní politika – ochrana hospodářské soutěže.....	170
<i>Měření tržní síly</i>	173
5.11.9 Přirozený monopol.....	174
<i>Regulace přirozeného monopolu</i>	175
5.11.10 Smysl studia monopolu.....	177
5.12 MEZI DOKONALOU KONKURENCÍ A MONOPOLEM – FIRMA V NEDOKONALÉ KONKURENCI.....	179
5.13 FIRMA V OLIGOPOLNÍ TRŽNÍ STRUKTUŘE.....	179
5.13.1 Zalomená křivka poptávky.....	180
5.13.2 Čtyři cesty k cenové koordinaci.....	183
<i>Kartel – smluvní oligopol</i>	185
<i>Cenové vůdcovství – oligopol s dominantní firmou</i>	187
<i>Paralelní tvorba cen</i>	188
<i>Barometrická tvorba cen</i>	188
5.13.3 Dodatek: Přínosy oligopolu.....	189
5.13.4 Teorie her.....	190
<i>„Vězňovo dilema“</i>	191
5.14 FIRMA V MONOPOLISTICKÉ KONKURENCI.....	193
5.15 TRŽNÍ NABÍDKA A JEJÍ ELASTICITA.....	197
5.15.1 Cenová elasticita nabídky v různě dlouhých obdobích.....	199
 II. TRHY VÝROBNÍCH FAKTORŮ.....	 201
 6. TRH PRÁCE.....	 201
6.1 DOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE.....	202

6.1.1	Nabídka na trhu práce.....	202
	<i>Individuální nabídka práce</i>	202
	<i>Rovnovážná alokace času při dané mzdě</i>	203
	<i>Rovnovážná alokace času při rozdílné anebo měnící se mzdě</i>	204
	<i>Motivace k práci</i>	206
	<i>Individuální nabídka práce a omezující reality</i>	207
	<i>Tržní nabídka práce</i>	208
6.1.2	Poptávka na trhu práce.....	208
	<i>Poptávka jednotlivé firmy po práci</i>	208
	<i>Elasticita poptávky po práci</i>	212
	<i>Tržní poptávka po práci</i>	213
6.1.3	Rovnováha na trhu práce.....	213
6.2	NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE	214
6.2.1	Segmentace trhu práce.....	215
6.2.2	Vláda a trh práce.....	216
	<i>Zaručená minimální mzda a některé její důsledky</i>	216
6.2.3	Odbory na trhu práce.....	218
	<i>Alternativní strategie odborů</i>	220
6.2.4	Kolektivní vyjednávání.....	223
	<i>Stávky a výluky</i>	224
	<i>Problém stávek ve veřejném sektoru</i>	225
	<i>Zprostředkování a arbitráž</i>	226
6.2.5	Rozdíly ve mzdách.....	226
	<i>Dynamické a kompenzační rozdíly ve mzdách</i>	226
	<i>Rozdíly plynoucí z rozdílné náročnosti práce na „lidský kapitál“</i>	227
	<i>Teorie signalizování</i>	230
	<i>Rozdíly plynoucí z diskriminace</i>	231
6.2.6	Transferový výdělek a ekonomická renta.....	232
	<i>Transferový výdělek</i>	232
	<i>Ekonomická renta</i>	232
6.2.7	Monopson na trhu práce.....	233
	<i>Rovnováha monopsonu</i>	235
	<i>Monopsonní tendence a oligopsony na trhu práce</i>	236
	<i>Bilaterální monopol</i>	236
7.	TRH KAPITÁLU	238
7.1	FORMY KAPITÁLU.....	238
7.2	INVESTOVÁNÍ.....	240
7.3	POPTÁVKA PO KAPITÁLU.....	242
7.4	NABÍDKA KAPITÁLU.....	246
7.4.1	Úspory.....	246
7.4.2	Nabídka úspor – zapůjčitelných fondů.....	247
7.5	TRH KAPITÁLU – TRH ZAPŮJČITELNÝCH FONDŮ.....	248
7.5.1	Mezinárodní pohyby zapůjčitelných fondů – kapitálu.....	251
7.5.2	Kapitálový trh.....	252

7.6 INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ.....	253
7.6.1 Současná diskontovaná hodnota.....	253
7.6.1.1 Čistá současná hodnota.....	254
7.6.1.2 Určení vnitřní míry výnosnosti.....	255
7.6.2 Skladba portfolia.....	255
7.6.2.1 Riziko a možnosti jeho snižování.....	256
8. TRH PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ.....	258
8.1 TRH NEOBNOVITELNÝCH ZDROJŮ.....	258
<i>Cena a poptávka po neobnovitelných zdrojích.....</i>	260
<i>Realita cenového vývoje.....</i>	261
<i>Automatická regulace trhu neobnovitelných přírodních zdrojů a optimismus neoklasické teorie.....</i>	263
8.2 K TRHU OBNOVITELNÝCH PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ.....	264
<i>„Tragédie obecních pastvin“.....</i>	264
8.3 TRH PŮDY.....	265
<i>Renta jakožto cena služby půdy.....</i>	265
<i>Utváření poptávky po službách půdy.....</i>	266
<i>Cena půdy.....</i>	267
III. NĚKTERÉ SOUVISLOSTI FUNGOVÁNÍ TRŽNÍHO MECHANISMU... 269	
9. TRŽNÍ MECHANISMUS A ROZDĚLOVÁNÍ DŮCHODU..... 269	
9.1 PŘÍČINY VZNIKU NEROVNOSTÍ V ROZDĚLOVÁNÍ DŮCHODU A BOHATSTVÍ....	269
<i>Nerovnosti v pracovních důchodech.....</i>	269
<i>Nerovnosti ve vlastnických důchodech a v bohatství.....</i>	270
9.2 ZPŮSOBY MĚŘENÍ NEROVNOSTÍ.....	270
9.3 ÚLOHA STÁTU V PŘEROZDĚLOVACÍM MECHANISMU.....	274
<i>Daně a nerovnost v důchodech.....</i>	274
<i>Transferové platby.....</i>	275
<i>Programy zaměstnanosti.....</i>	275
9.4 VOLBA MEZI ROVNOSTÍ A EFEKTIVNOSTÍ.....	275
<i>Negativní důchodová daň.....</i>	276
10. EXTERNALITY..... 279	
10.1 EXTERNALITY A PROBLÉM EFEKTIVNOSTI.....	281
10.2 CESTY K DOSAŽENÍ EFEKTIVNÍ ÚROVNĚ – INTERNALIZACE EXTERNALIT.....	283
10.2.1 Soukromé přístupy internalizace.....	283
10.2.2 Vládní přístupy.....	285

11. VEŘEJNÉ STATKY.....	288
<i>Optimální množství veřejného statku.....</i>	<i>290</i>
12. TRH A MIKROEKONOMICKÁ ÚLOHA VLÁDY.....	294
12.1 VYTVÁŘENÍ PROSTŘEDÍ PŘÍZNIVÉHO PRO PŮSOBENÍ TRŽNÍHO SYSTÉMU.....	294
12.2 NÁPRAVA TRŽNÍCH SELHÁNÍ.....	296
12.3 MODIFIKACE NĚKTERÝCH DŮSLEDKŮ TRŽNÍ REGULACE.....	298
12.3.1 Přerozdělování důchodu a bohatství.....	298
12.3.2 Ovlivňování alokace zdrojů s cílem změnit geografické složení národní produkce.....	298
12.4 FUNKCE VLÁDY V NĚKTERÝCH DALŠÍCH OBLASTECH.....	299
13. PROBLÉM „VEŘEJNÉ VOLBY“.....	301
13.1 VZNIK A ZÁKLADY TEORIE VEŘEJNÉ VOLBY.....	301
13.2 ROLE STÁTU (VLÁDY) V EKONOMICE. STÁT NAHRAZUJE TRH.....	302
13.3 SUBJEKTY POLITICKÉHO TRHU.....	303
13.4 POLITICKÉ CYKLY A KONKURENCE MEZI POLITICKÝMI STRANAMI.....	304
13.5 DOBÝVÁNÍ RENTY.....	306
13.6 MECHANISMY VEŘEJNÉ VOLBY.....	307
13.7 TEORÉM STŘEDNÍHO VOLIČE.....	310
POUŽITÁ LITERATURA.....	314